

گزارش یک مورد بلع مسواک توسط خانمی بدون اختلال ذهنی و روانی

دکتر رضا انصاری^۱، دکتر محمد رضا قدیر^۲، دکتر فاطمه عطاری^۳، دکتر سید حسن هاشمی^۴

^۱ دانشیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۲ دستیار فوق تخصصی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی قم

^۳ پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۴ پژوهشگر، بیمارستان فیاض بخش

چکیده

بلع جسم خارجی، به خصوص در ابعاد بزرگ و قابل توجه در بچه‌ها و افرادی با اختلالات ذهنی و روانی از جمله عقب‌ماندگی‌های ذهنی دیده می‌شود. بیمار، خانم ۱۹ ساله‌ای است که بدون هرگونه مشکل ذهنی و روانی در حین مسواک کردن آن را بلعیده است و مسواک پس از عبور از مری داخل معده گیر می‌کند. در آندوسکوپی اولیه مشخص شد که مسواک اندازه بزرگسال بوده و دو سر آن در دو طرف دیواره معده گیر کرده است. بیمار فاقد هرگونه علائم سیستمیک از جمله تب، تآکیکاردی و دل درد بوده است. مسواک مشابه نوع بلعیده شده فراهم گردید و پس از امتحان و آزمایش با snare روش مناسب جهت خروج مسواک تعیین و بیمار مجدداً آندوسکوپی شد.

به کمک آندوسکوپ، snare در مکان مناسب بین فضاهای برس قرار گرفت و اقدام به خروج آن شد. در ناحیه حلق با توجه به بزرگی خم ناحیه برس، از بیمار خواسته شد تا عمل بلع را انجام دهد و مسواک با کمک دست مسواک با موفقیت و بدون هیچ عارضه‌ای خارج شد.

کلید واژه: بلع مسواک، گیرکردن در معده، خروج با Snare

گوارش / دوره ۱۲، شماره ۱، بهار ۱۳۸۶، ۴۳-۴۶

تاریخ پذیرش: ۸۵/۱۰/۱۱

تاریخ اصلاح نهایی: ۸۵/۱۰/۲

تاریخ دریافت: ۸۵/۹/۶

زمینه و هدف

جسم خارجی می‌تواند به طور ویژه در چشم، گوش، بینی، راههای هوایی و رکتوم که سوراخهای اصلی بدن انسان هستند دیده شود و سبب بروز التهاب، عفونت و اسکار شود. (۱)، بلع جسم خارجی به صورت تصادفی با گیر کردن تکه‌های بزرگ غذا معمولاً در بچه‌ها و افراد بی‌دندان و یا در افراد دچار اختلالات روحی روانی و عقب‌ماندگی‌های ذهنی و افراد ایزوله (زندانیها، ...) دیده می‌شوند. (۲)

شایعترین جسم خارجی در بچه‌ها سکه، در افراد مسن دندان مصنوعی و در افراد دچار اختلالات ذهنی بلع مواد مختلف است. (۳)، مصرف قرص چه در حالت درمانی و چه به منظور خودکشی از علل دیگر به شمار می‌رود. (۴ و ۵)

اکثر اجسام بلعیده شده از مجاری گوارشی عبور می‌کنند و به طور عمده در مری یا معده گیر می‌کنند؛ ولی به ندرت ممکن است در ایلئوم یا رکتوم گیر کنند یا دیواره روده کوچک را سوراخ کنند. (۲)

نویسنده مسئول: تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان دکتر شریعتی،

مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد

تلفن و نمابر: ۸۸۰۱۲۹۹۲

E-mail: ghadir@ddrcir.org

بیشترین جایی که جسم خارجی گیر می‌کند با احتمال بیشترین عوارض از جمله خونریزی، پارگی و عفونت، مری است (بیشترین جاهایی از مری که جسم خارجی در آن گیر می‌کند عبارتند از: (۱) اسفنکتر فوقانی (۲) سطح قوس آئورت (۳) سطح دیافراگمی). با توجه به حجم و قابلیت اتساع زیاد معده، عوارض کمتر خواهد شد. عوارض بیشتر با بلع مواد نوک تیزی مثل تیغ ماهی و خودکار دیده می‌شوند. (۶)

علائم بالینی وجود جسم خارجی در مری عبارت از احساس گیر کردن غذا* و یا حتی در موارد شدید ناتوانی در بلع بزاق*** است؛ اما در معده علائم چندانی بروز نمی‌کند و ممکن است به صورت سنگینی و درد مبهم سردل باشد. (۷)

گزارش مورد

بیمار، خانم ۱۹ ساله‌ای بدون هرگونه اختلال ذهنی و روانی بود که حین مسواک زدن آن را بلعیده بود. سپس مسواک از مری عبور و در معده گیر کرده بود. بیمار با شکایت احساس گیر کردن مسواک در معده

* snare

** dysphasia

*** inability to swallow saliva